

П"ята Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція Наука і життя: українські тенденції, інтеграція у світову наукову думку

наукові конференції

[Головна](#) » [Архів](#) » [Соціум. Наука. Культура](#)

Рубрика: [Соціум. Наука. Культура](#), [Медицина](#)

Канд. іст.наук, Коцур Надія Іванівна

Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди

ВНЕСОК ПРОФЕСОРА КОШКІНА МОЙСЕЯ ЛЕВОВИЧА (1896-1965) В РОЗВИТОК ГІГІЄНИ В УКРАЇНІ

Відомий гігієніст, професор Кошкін Мойсей Левович зробив вагомий внесок у розвиток гігієнічної науки в 30-60-ті рр. ХХ ст. Народився в м. Почеп Чернігівської губернії у 1896 р. В 1924 р. М.Я.Кошкін закінчив Харківський медичний інститут, після чого працював асистентом у Харківському санітарно-бактеріологічному інституті під керівництвом професора С. І. Златогорова, а згодом — професора В. О. Углова.

З 1932 р. М. Л. Кошкін займає посаду старшого наукового співробітника, а пізніше – завідуючого відділом гігієни житла Українського інституту комунальної гігієни, очолюваного відомим ученим-гігієністом, академіком О. М. Марзеєвим. На формування наукового світогляду Кошкіна М.Я. великий вплив мали такі науковці-гігієністи як О.М.Марзеєв, В. О. Углов, В. О. Яковенко, Д. М. Калюжний, М. Ф. Галанін, Ф. Г. Кротков та ін. [2, с.159]. У 1936 р. М. Л. Кошкін захистив докторську дисертацію «Хлорування води з амонізацією». Він вперше застосував цей метод у виробничих умовах на водопостачальних спорудах спочатку Дніпропетровська, а потім Харкова [1].

В період Великої Вітчизняної війни проф. М. Л. Кошкін очолював Новосибірський санітарно-бактеріологічний інститут. Багато уваги в цей період ним приділялося пошуку і впровадженню нових дезінфекційних препаратів, що мало велике значення у воєнний час. Водночас з цим вивчались також питання гігієни харчування.

В 1944 р. професор М. Л. Кошкін очолив кафедру гігієни Харківського стоматологічного інституту, а в 1945 р. був обраний завідувачем кафедри загальної гігієни Харківського медичного інституту, і на цій посаді він працював майже 20 років [3].

Як завідувач і вчений, М. Л. Кошкін у період 1945-1965 рр. здійснював великий обсяг організаційно-методичної і науково-дослідницької роботи. Саме в ці роки суттєво удосконалюється викладання курсу гігієни в аспекті поглиблення практичних гігієнічних питань лікувальної діяльності, а також виконуються наукові дослідження, які торкаються найбільш важливих проблем гігієнічної науки. В лекційному курсі і під час практичних занять зі студентами висвітлювались новітні дані та досягне сучасної гігієнічної науки. Звертають на себе увагу широта і різноманітність наукових інтересів та спрямованість М. Л. Кошкіна. Великий період наукової діяльності М. Л. Кошкіна охоплюють дослідження, які стосуються проблеми пошуку ефективних засобів поліпшення якості питної води, удосконалення методів хлорування. Його докторська дисертація «Хлорування води амонізацією» заклала основу наступних наукових досліджень з проблем очищення та знезаражування питної води.

Вагоме місце займають також роботи, пов'язані з нормуванням природного освітлення житлових приміщень з урахуванням функції зорової працездатності, виходячи з чого було поставлено питання про перегляд існуючих норм штучного освітлення як найважливішого компонента житлового середовища. Тривалий час професор М. Л. Кошкін присвятив вивченню з різних позицій ультрафіолетової радіації як фактора навколишнього середовища, а також її профілактичного і оздоровчого застосування в гігієнічній практиці.

Саме М. Л. Кошкіним був запропонований, а потім широко використовуваний метод непрямого опромінення з метою знезаражування повітря як засобу профілактики аерогенних інфекцій.

Як учений, М. Л. Кошкін неодноразово звертався до глобальних проблем сучасної гігієни, її ролі в розв'язанні низки відповідних задач, що знайшло своє відображення в таких його роботах, як «Про участь гігієністів у роботі по зниженню та ліквідації інфекційних захворювань» (1962). У наведеній роботі він розвиває важливі положення медико-екологічного та валеологічного підходу гігієністів до профілактики інфекційних захворювань, підкреслюючи найбільш перспективний напрямок — широке використання чинників, які мають саногенетичний, адаптогенний ефект і тим самим сприяють підвищенню біорезистентності організму людини.

Вагоме місце посіла також робота «Гігієна та біологія» (1963), в якій професор М. Я. Кошкін відзначає, що саме біологія є тією наукою, на базі якої розвивається сучасна гігієна. «Гігієнічна наука має стати на шлях широкого застосування біології та використання усіх засобів, які вона має», — писав М. Л. Кошкін у цій статті [2].

В наступний період ці традиції розвивали і збагачували учень М. Л. Кошкіна професор М. П. Воронцов та його співробітники, зберігаючи славетні традиції відомої школи гігієністів, яка існувала на базі кафедри загальної гігієни Харківського медичного інституту з часів її заснування.

Таким чином, наукові дослідження професора М. Л. Кошкіна, присвячені вивченню актуальних проблем гігієнічної науки, успішно продовжували розвиватися його учнями — вченими наукової школи кафедри, яка сформувалася в попередні роки. Оцінюючи сумісну наукову діяльність, академік О. М. Марзєєв написав такі знамениті слова: «Це велика і важлива справа — 20 років сумісної роботи, взаєморозуміння та дружби. А все ж таки, все ж таки майбутнє належить нам — гігієні».

Література:

1. Бажан Т.А., Паранько Н.М., Карнаух Н.Г. О гигиене и гигиенистах. – Дніпропетровськ: Журфонд, 2005. – С.148
2. Вчені Харківського державного медичного університету /За ред. акад. А.Я.Циганенка. –Харків: ВАТ видавництво «Харків», 2003. – С.159-160.
3. Історія Харківського державного медичного університету. 200 років /За заг. ред. А.Я.Циганенка. – Х., 2003. – С. 320-322.

e-mail: rjabuha1@mail.ru